Poštnina plačana v gotovini

Leto LXXII., št. 17 a — Ljubljana, sobota 21. januarja 1939 — Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Kraljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Stališče francoske vlade glede Španije:

Francija mora skrbeti za lastno varnost

Daladierova vlada slej ko prej odklanja vsako intervencijo v Španiji, ker se bioji, da bi ostala osamljena — Razprava v poslanski zbornici se nadaljuje — Vlada bo šele prihodnji teden pojasnila svoje stališče

PARIZ, 21. jan. h. Pariški tisk posveča slej ko prej španskemu vprašanju največjo pozornost. Glavno vprašanje, o katerem razpravljajo francoski listi in francoski politični krogi, je to, ali naj Francija še nadalje vztraja pri dosedanji politiki nevmešavanja, ali pa naj v zaščito svojih interesov, ki bi bili ogroženi z zmago generala Franca, intervenira v korist španskih republikancev. Debata v parlamentu kaže, da je krog zagovornikov oboroženе intervencije močno narastel, **vladni krogi pa slej ko prej odklanjajo vse take predloge.** V zvezi s tem se mnogo komentira članek, ki ga je objavil današnji »Intransigeant« in ki je bil očividno inspiriran od zunanjega ministrstva. V članku navaja pisec, da **Francija v sedanjem mednarodnem položaju ne more misliti na kako vmešavanje v španski konflikt** in navaja za utemeljitev svojega stališča naslednje razloge:

1. Politika nevmešavanja je rodila svoje sadove, ker je preprečila razširjenje španskega konflikta.

2. Poraz španskih republikancev bi v primeru francoske intervencije pomenil obenem tudi poraz Francije.

3. Anglija vztraja pri svoji nevtralnosti in Francija ne more računati na njeno podporo, če bi se zapletla v konflikt zaradi Španije.

4. Mussolini je Chamberlainu izrečno zagotovil, da bo Italija čuvala status quo na Sredozemskem morju ter da ne bo okupirala nikakega španskega ozemlja.

5. Francija bi se morala v primeru mednarodnega konflikta že sedaj braniti na dveh frontah, če pa bi se zapletla še v španski konflikt, bi morala voditi vojno na treh frontah.

6. Spričo sedanjega mednarodnega položaja potrebuje Francija vse svoje sile za svojo lastno obrambo in ne more svoje vojske angažirati drugod.

Odklonjen predlog za dobavo orožja Španiji

PARIZ, 21. jan. w. Vojaški odbor poslanske zbornice je z 10 proti 5 glasovom odklonil predlog, naj bi Francija republikanski Španiji takoj dobavila razne vojaške potrebščine.

Bonnet in Daladier šele v torek

PARIZ, 21. jan. r. Zunanjepolitična debata v poslanski zbornici bo trajala še ves prihodnji teden. V razpravi je še 19 interpelacij in je prijavljenih še okrog 40 govornikov. Zaradi tega zunanji minister Bonnet na včerajšnji seji zbornice še ni podal napovedanih izjav o stališču vlade do perečih mednarodnih problemov, zlasti o španskem vprašanju. Govoril bo šele v torek ali sredo popoldne. Takrat bo povzel besedo tudi ministrski predsednik Daladier, ki bo pojasnil položaj francoske narodne obrambe in utemeljil stališče vlade glede španskega problema.

Nemški list o španskem problemu

BERLIN, 21. jan. »Börsenzeitung«, ki ima dobre zveze z vojnim ministrstvom, je danes objavila daljši članek o španskem problemu in njegovem mednarodnem razpletu. V Londonu in Parizu so zelo vznemirjeni, ker jim postaja sedaj jasno, da bo Franco zmagal, niso pa si na jasnem, kako bodo mogli v novi Španiji zavarovati svoje finančne in industrijske interese in kako nevtralizirati Španijo za primer spora z ostalimi totalitarnimi državami.

Naraščajoč dotok beguncev v Španijo

PARIZ, 21. jan. Po vesteh z meje, se je še povečal dotok beguncev iz Barcelone in ostale Katalonije v Francijo. Člani mednarodne brigade, ki so se umaknili z republikanske fronte, se z ladjami prevažajo v Marseille.

Pametna beseda o Poljakih in poljski politiki

V »Lidovih novinah« je napisal te dni Josef Čapek (ki pa ni istoveten z nedavno umrlim velikim češkim pisateljem Karlom Čapkom) velezanimiv in poučen članek o Poljski, o poljskem narodu in o njegovi zgodovini in politiki. Postopanje poljske vlade v češkoslovaški krizi je izzvalo v vsej slovanski javnosti enodušno obsodbo, v češkem narodu pa — v danih razmerah pojmljivo — vihar pritajenega ogorčenja. Človek bi torej pričakoval, da je J. Čapek dal v tem svojem članku duška temu, v kritičnih septembrskih dneh pritajenemu ogorčenju. Toda ne! Nasprotno: Čapek skuša s svojimi izvajanji nebratsko postopanje Poljske v kritični dobi nemško-češkoslovaškega spora v septembru, ne sicer upravičiti in opravičiti, pač pa jo predstaviti v taki luči, da se zdi vsaj psihologično pojmljivo in razumljivo.

Morda bo ustreženo tudi naši javnosti, ako jo vsaj deloma seznanimo s Čapkovimi izvajanji v gori imenovanem članku.

Čapek piše:

»Ah, da, saj takrat, pred kakimi tridesetimi leti, Poljske ni bilo, a sedaj je to velika, suverena država! Z dolgo in kompliciranо zgodovino. A ta zgodovina je slavna, pa tudi nad vse grenka! Interesni spori med vladarji in plemstvom, kralji, ki so ustanavljali in kolonizirali mesta, vabili v državo tujerodne življe, jih obdarovali s privilegiji, da bi pridobili protiutež proti upornemu plemstvu, paktiranje s sovražniki, spletke in slabosti, slovanska nesloga in anarhija, cele pokrajine izročene tujcem v izkoriščanje in nato izgubljene — zares, kakor da bi čitali dogodke iz lastne zgodovine! In nato leta 1772 prva delitev Poljske, leta 1793 druga in leta 1795 tretja delitev. Zgubljena je bila na Nemčijo Vzhodna Pruska, na Avstrijo vojvodstvo Krakovsko in Sandomiersko, Červena Rus in Galicija. Pri drugi delitvi so pripadli Prusiji Torunj, Gdansk in Velikopoljska, Rusiji Bela Rusija, pri tretji delitvi pa Prusiji Poznanjsko, Avstriji Krakov, ostanek Poljske pa Rusiji. Poljska država je bila zbrisana z zemljevida Evrope in poljski narod razdeljen med tri sosedne države.

Tu je treba iskreno priznati, da menda nobenega drugega naroda ni zadela v zgodovini taka strašna katastrofa, tak grozen udarec, kakor poljski narod. Zastaja sapa in kri: Narod, ki je izgubil vse, kar more le narod izgubiti, svoje edinstvo, svojo domovino, ki je bil oropan vsega, kar je imel, ki mu je bilo živo telo razsekano in razkosano z udarci sablje in razmetano v plen trem tujim gospodarjem. To je bila narodna Kalvarija, ki je ni enake na svetu. Kateri drugi narod je pil iz takega keliha grenkobe, kateri narod je na sebi nosil tak križ in tako grozno trpel na svojem križu?! In vendar ni klonil, ni se udal! Mučil se je v brezuspešnih uporih, trpel v emigraciji, ječal, kričal, preklinjal, ali hkrati zaupal v besede svojih pesnikov. Pa je doživel svoje vstajenje... Res, bila je tu krivda in kazen, toda bila je tu strahotna krivica, na katero je mirno gledala Evropa.

In gotovo je, da je imela borba za svobodo, za samoohranitev, za poravnavo krivice in povrnitev prava in pravice, pa naj je bila ta borba še tako strašna in dolgotrajna, v sebi tudi svoje senčne strani. Potreba in sveta pravica samoohranitve in vstajenja je mobilizirala tu poleg najvišjih nravstvenih sil tudi manj moralne, ki so se često sprevrgle v naravnost brezvesten narodni egoizem. Široki ljudski sloji se niso mogli upirati rodoljubarskemu vodstvu plemstva, veleposestnikov in privilegiranih stanov, ki so si ljudstvo docela odtujili s svojo ošabnostjo in s svojim izkoriščevanjem. Politične ugodnosti, kompromise in dobičke so ti večinoma dosegali na škodo in stroške drugih. Nam, ki smo že v zreli moški dobi, je še v živem spominu, kako bolestno so naši očetje gledali in bili ogorčeni na vseskozi neslovansko politiko Poljakov v avstrijskem parlamentu, kjer so jim začasno puščali razvezane roke, da so se tem laglje in uspešneje tu na zapadu izvajali germanizacijski naklepi avstrijske vlade.

Ti malo presrčni in bratski spomini, to nasprotstvo, vse to pa je razmeroma iz nedavnega časa. V prvotni zgodovini obeh narodov tega vsega še ni bilo. Ne Poljaki, ne Čehi, marveč Nemci so v onih časih usmerjali odnošaje obeh nas in Avstrija je znala vse to izdatno in pretkano izkoriščati. Res, Poljakom ta dvoličnost ni mnogo koristila in težko bi bili dosegli še kaj več, ako bi ne prišla velika vojna s porazom Avstrije in njenih zaveznikov in z njo nova generalna rešitev, ki je prinesla Poljakom in nam neodvisnost in svobodo, vrednote stvarne sicer, toda neprestano ogrožene od političnega in socialnega neravnotežja v Evropi, vrednote najidealnejšega značaja, ki pa vsebujejo zelo resen memento.

Ta memento nam govori tudi iz zgodovine Poljske. Tu, kakor pri nas, gre za usodo slovanskega naroda, za soseda, ki je nam izmed vseh najbližji. Njegova zgodovina ima marsikatero sličnost z našo. In ta zgodovina prav danes ni za nas samo nekako odvišno in slučajno čtivo: je v njі za nas velevažen nauk, zgled in svarilo, bodrilo in nada.«

Komentarji tujega tiska o obisku grofa Ciana v Jugoslaviji

BERLIN, 21. jan. e. O priliki poseta italijanskega zunanjega ministra v Jugoslaviji nemški listi še vedno prinašajo vesti zunanjega tiska, zlasti italijanskih, madžarskih in jugoslovenskih in objavljajo tudi teelfonska poročila svojih beograjskih rimskih in budimpeštanskih poročevalcev. Skoraj vsi listi prinašajo in komentirajo članek direktorja »Giornale d'Italia« Virginia Gayde, ki se bavi z jugoslovenskimi zadevami. »Essener National Zeitung« objavlja dopis svojega stalnega beograjskega dopisnika, v katerem poudarja, da so jugoslovenski krogi prepričani, da se bodo o priliki obiska grofa Ciana Jugoslaviji stvarno manj razpravljala posebna jugoslovenska in italijanska vprašanja, tembolj pa dalekosežna vprašanja faktičnega pomirjenja na jugovzhodu Evrope. Sinočnja izdaja »Berliner Börsen-Zeitung« objavlja dopis svojega beograjskega dopisnika, v katerem pravi, da med Beogradom in Rimom dozdaj še ni bilo sporazuma o kulturnih vprašanjih, a je možno, da bo tokrat sklenjen.

Razstava italijanske knjige v Beogradu

BEOGRAD, 21. jan. e. Razstavo italijanske knjige bo jutri dopoldne otvoril italijanski zunanji minister grof Ciano. Razstavo, ki je že popolnoma urejena, bodo danes popoldne obiskali novinarji in književniki. Med razstavljenimi knjigami so tudi posebni izvodi v našem in italijanskem jeziku, tiskani v Benetkah. To bo nedvomno eden najbolj zanimivih oddelkov, sicer zelo obsežne in bogate razstave italijanske knjige.

Turčija hoče voditi aktivno politiko

v tesnem sodelovanju s Francijo in državami Balkanske zveze

PARIZ, 21. jan. »Ordre« poroča iz Carigrada, da smatrajo v merodajnih turških krogih francosko zunanjo politiko za premalo odločno. Ankara stopa vedno bolj iz svoje dosedanje rezerve in se živahno zanima zlasti za razvoj odnošajev med Francijo in Italijo, ker se boji nevarnosti, da se bistveno spremeni ravnotežje na Sredozemskem morju. Zato je **turška vlada zahtevala, naj turška narodna skupščina takoj ratificira francosko-turški prijateljski pakt, ki določa, da se bosta Francija in Turčija posvetovali v vsakem primeru, kadar gre za ravnotežje na Sredozemskem morju. Turčija pa se ne misli zadovoljiti samo s tem, marveč namerava stopiti v stike tudi z vsemi drugimi državami, zlasti z državami Balkanske zveze, da zavaruje svoje interese.**

Preosnova belgijske vlade

BRUSELJ, 21. jan. AA. Rekonstrukcija vlade je izvršena razen za dva portfelja. Vlada je sestavljena sledeče: predsednik vlade: **Spaak** (socialist), minister za javna dela: **Balthasar** (socialist), minister za delo in socialno politiko: **Dolatre** (socialist), minister notranjih zadev: **Merlot** (socialist), minister za gospodarstvo: **Barnis** (socialist), minister zunanjih zadev: **Anson** (liberalna stranka), prosvetni minister: **Dirk** (liberalna stranka), minister za narodno zdravje: **Zenisan** (liberalna stranka), prometni minister: **Mark** (krščanski demokrat), minister za kolonije: **Blesover** (kat. stranka), finančni minister: **Janson** (kat. stranka), minister za narodno obrambo: **Denis** (izven parlamenta). Danes se bosta popolnila še portfelja ministrstva pravosodja in poljedelstva.

Chvalkovsky v Berlinu

BERLIN, 21. jan. e. Češkoslovaški zunanji minister Chvalkovski je prispel danes v Berlin. Ob 11. ga je sprejel nemški zunanji minister Ribbentrop, pri katerem je ostal tudi na obedu. Razgovori se bodo nadaljevali popoldne in zvečer, tako da se bo lahko še pred polnočjo vrnil v Prago.

Osnovanje propagandnega ministrstva

PRAGA, 21. jan. Na svoji današnji seji je ministrski svet razpravljal o reorganizaciji in centralizaciji celokupne poročevalske in propagandne službe. V to svrho bo osnovano posebno propagandno ministrstvo, ki ga bo vodil minister Havelka.

Sestanek nemškega državnega zbora

BERLIN, 21. jan. e. V obveščenih krogih zatrjujejo, da bo 30. t. m. seja Reichstaga, na kateri bodo na prav poseben način pozdravili nove poslance iz sudetskih krajev. Hitler bo podal v imenu vlade izjavo, v kateri se bo dotaknil najnovejših dogodkov v notranji in zunanji politiki.

Po odhodu dr. Schachta

BERLIN, 21. jan. e. V zvezi z glasovi razširjenimi v inozemstvu, da je sprememba v državni banki prišla zaradi nesporazumov med nemškimi gospodarskimi in finančnimi politiki, izjavljajo v polsiužbenem obvestilu, da bi v primeru, če bi bili ti glasovi utemeljeni, dr. Schacht sam podal ostavko. Toda to se ni zgodilo, nasprotno pa so razlogi njegove demisije vsebovani v pismu, ki ga je kancelar Hitler poslal dr. Funku.

Kapetan Wiedemann postane konzul v San Franciscu

BERLIN, 21. jan. e. Hitler je imenoval svojega osebnega adjutanta kapetana Fritza Wiedemanna za konzula v San Franciscu. Tja bo odpotoval v začetku februarja.

„Kalif islama"

KAIRO, 21. jan. AA. Akcijo kralja Faruka za zedinjenje Islama vsi arabski krogi pozdravljajo ker splošno čutijo potrebo po tem zedinjenju. Arabci smatrajo, da bo Egipt prevzel vodstvo zedinjene arabske fronte in da bo ta akcija imela uspeh. Včeraj so za časa molitev Arabci vzklikali kralju Faruku »Živel kalif islama!«

Sodba francoskega vojaškega strokovnjaka o položaju na španskih bojiščih

Če ne bo tuje intervencije, bo španska državljanska vojna še dolgo trajala

PARIZ, 21. jan. h. Znani francoski vojaški strokovnjak general Michel, ki je tudi član francoskega vrhovnega obrambnega sveta, objavlja v listu »Paris Midi« daljšo studijo o razvoju španske državljanske vojne in prihaja do zaključka, da je popolnoma napačno mnenje, da predstavlja sedanja ofenziva generala Franca že zaključek španske vojne. Pod silo razmer je usmeril general Franco svojo ofenzivo proti Barceloni Tu pa mora računati z zelo resnim odporom, kajti Barcelona se je že dolgo pripravljala na brambo. Dokler pa Katalonija ni popolnoma premagana, so vse Francove čete vezane na to bojišče in jih ne more premestiti na ironto v Srednji Španiji, kjer mu prede precej trda. Tam je položaj za generala Franca toliko bolj težaven, ker je ta del republikanske fronte najbolj konsolidiran in tam tudi ni tolikega pomanjkanja živeža kakor v Kataloniji. Zato bodo vojne operacije v Kataloniji trajale še več mesecev. Ker prihaja sedaj general Franco v gorate pokrajine, kjer se mora boriti tudi z vremenskimi neprilikami, se bo njegovo prodiranje proti Barceloni zaustavilo. Položaj republikancev zaradi tega še dolgo ni tako brezupen, kakor to trdi Francu prijazna propaganda.

Tudi DN mora šteditи

Vsi izdatki bodo znižani za 20%

ŽENEVA, 21. jan. Svet Društva narodov je na današnji zaključni seji razpravljal o štednji in je odobril poročilo posebne komisije, ki je to vprašanje proučevala. **Prihranki se morajo doseči pri vseh ustanovah Društva narodov in zlasti v generalnem tajništvu, v uradu za delo in pri mednarodnem razsodišču v Haagu.** Z novim proračunom se morajo znižati izdatki za najmanj 20 odstotkov, ker so se z izstopom nekaterih držav tudi dohodki Društva narodov sorazmerno zmanjšali. Izvajanje štednje je svet Društva narodov prepustil generalnemu tajniku. Prihodnji sestanek sveta Društva narodov bo dne 15. maja.

Dar Nj. Vel. kralja beograjskim revežem

BEOGRAD, 21. jan. e. Nj. Vel. kralj Peter II. je podaril 100.000 din zimski pomoči za beograjske reveže. Beograjski župan Vlada Ilič se je v imenu revežev in zimske pomoči pismeno zahvalil.

Nova slovaška vlada

PRAGA, 21. jan. e. Včeraj dopoldne je predsednik republike dr. Hacha sprejel predsednika avtonomnega slovaškega parlamenta dr. Sokola v avdienci, ki je v smislu ustavnega zakona o slovaški avtonomiji predložil novo slovaško vlado. Nova vlada je bila sestavljena snoči in sicer tako-le: Predsednik dr. Tiso, ki je obenem ohranil resor notranjega ministrstva, finančno ministrstvo Teplansky, prosveta Sivak, pravda Vančo, promet in javna dela Turčansky, trgovina, obrt, industrija in kmetijstvo Pružinski.

Eden bo imenovan za poslanika

Po vesteh iz dobro obveščenih krogov bo za veleposlanika v Washingtonu imenovan bivši zunanji minister Anthony Eden. Imenovan bo v kratkem, tako da bo za časa obiska angleškega kralja v Kanadi že zavzel svoje mesto. Poudarjajo, da imenovanje Edena pomeni kar najboljše zveze med USA in Anglijo, na drugi strani pa ne bo ovira izboljšanju odnošajev med Anglijo in Italijo.

Bolgarski kralj v Rimu

RIM, 21. jan. AA. Bolgarski kralj Boris je snoči ob 22. uri prispel v Rim.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

z dne 21. I. 1939

Kranjska gora-Vršič 1515 m: —3, delno oblačno, 45 cm snega, osrenjen;
Kranjska gora 810 m: 1, delno oblačno, 20 cm snega, južen;
Rateče-Planica 870 m: 3, sončno, 26 cm snega, južen;
Planica Slatna 950 m: —1, sončno, 36 cm snega, osrenjen;
Peč-Petelinjek 1400 m: —1, sončno, 30 cm snega, južen;
Pokljuka 1300 m: 2, delno oblačno, 65 cm snega, južen;
Dom na Komni 1520 m: 0, oblačno, 50 cm snega, južen;
Gorjuše 1000 m: 3, sončno, 20 cm snega, južen;
Koča na Zelenici 1534 m: —3, sončno, 75 cm snega, južen;
Dom na Krvavcu 1700 m: 0, oblačno, 50 cm snega, južen;
Velika planina 1558 m: 0, oblačno, 40 cm snega, južen;
Koča na Smrekovcu: 3, sončno, 80 cm snega, južen;
Peca 1654 m: 0, delno oblačno, 60 cm snega, južen;
Rimski vrelec 530 m: 0, delno oblačno, 12 cm snega, južen.

20. I. 1939.

Koča na Pesku 1382 m: 2, oblačno, 50 cm snega, južen;
Mozirska planina 1444 m: 1, oblačno, 90 cm snega.

ORIGINALNE NORVEŠKE SMUČARSKE HLAČE (Keilhosen) izdeluje krojaška delavnica O. JANKO Ljubljana, Gosposka ulica 4

CURIH, 21. jan. Beograd 10.—, Pariz 11.695, London 20.73, New York 442.875, Bruselj 74.825, Milan 23.30, Amsterdam 240.40, Berlin 177.20, Praga 15.16, Varšava 83.50, Bukarešta 3.25.

Mesto brez revežev — v številkah

Še en prispevek k vprašanju socialnega skrbstva v Mariboru

Maribor, 20. januarja

»Za presojo mestnega socialnega skrbstva ne morejo biti merodajni razcapanci po ulicah, marveč moramo poiskati drug kriterij...«

Citajoč ta izreden uvod k objavi mestnega socialno polit. urada ozir. njegovega g. šefa, na koncu označenega z A. B. v tukajšnjem dnevniku, smo bili z drugimi vred, mi še posebno radovedni, kakšen neki bo tisti drugi kriterij, ki naj je zanesljivejši in merodajnejši kakor so pa številni razcapanci po mariborskih ulicah. To, kar smo tam čitali, nas je tako presenetilo, da prihajamo komaj šele zdaj toliko zopet do sape, da razgrinjamo ta — tudi za vsa druga mesta če ne sploh najvažnejši, pa gotovo najbolj kočljiv socialni problem. Za »Slov. Narod« pa je ta objava g. A. B. še tem važnejša, ker se opira še posebe na mestno socialno skrbstvo v Ljubljani, ki da za Mariborom zaostaja s številko 9463 proti 119.21 izdatkov soc. skrbstva v Mariboru, še bolj pa v brezposelnem skrbstvu, za katero ima Maribor v tekočem proračunu din milijon 220 tisoč, Ljubljana pa samo 663.400 din.

Ali je Ljubljana v resnici v takem zastoju za Mariborom, kar se tiče preskrbe revežev, to zaenkrat prepuščamo ljubljanskemu mestnemu soc. polit. uradu. Za nas trenutno merodajna je najnovejša najdba za presojo obstoja revščine ali kakor se g. A. B. izraža »razcapancev po ulicah«. Ker ves ta »kriterij« očividno cika na nas, se ozrimo malo nazaj po resnici.

Želeč — namestu pozabljenega Cankarjevega spomenika — Cankarju tudi v Mariboru postaviti trajen spomenik na socialnem polju z odpravo vsaj kričečega pouličnega siromaštva, smo opozarjali na potrebo ustanovitve že pripravljene »Cankarjeve socialne ustanove«. Kot prvi poskus rešne zamisli te ustanove smo storili vse, da bi se za minuli božič vsaj za oči izenačilo prekričeče nasprotje med mestnimi in ne v Maribor pristojnimi revži. Pri tem smo imeli priliko se prepričati, kako zares vzorno skrbi soc. polit. urad za mestne reveže. Objavili bi bili tudi številčne podatke, ko bi bila prilika za to. Priznali smo ponovno in pred vsem svetom odkrito priznanje g. šefu socialnega skrbstva. Stali smo na oddvojenem stališču edinole v tem, da ravno ker je za mestne reveže, zlasti za božič tako vzorno poskrbljeno, želimo vsaj približno izenačenje in vsaj za največji praznik krščanstva z onimi vnanjimi reveži, ki vzbujajo še po ulicah javno zgražanje. Kako naj se to izenačenje izvrši tudi na splošno, to ravno naj postane posebna skrb nameravane Cankarjeve socialne ustanove. Torej za odpravo prekričeče sramote vnanjih siromakov nam je šlo... se razume tudi v javnem interesu ugleda Maribora pred tujci.

Če za to javno iznešeno skrb nismo zaslužili priznanja, (ki ga tudi nismo iskali), vsaj napadi bi bili lahko izostali, kakor je bil neposredno v »Slovencu«, in navzlic naši zavrnitvi zdaj še ta (čeprav bolj prikrit) v zgoraj označenem listu.

Kakor vidimo, bo treba stvar resneje vzeti. Treba bo merodajna mesta resneje opozoriti na to, da se skrbstvo vsakega mesta pred vsem presoja baš po »razcapancih na ulicah; ali se tujec, ko pride v mesto nadleguje z beračenjem neposredno in posredno ali se tujci na najbolj prometnih točkah mesta zgledujejo nad »razstavo« sredi zime na pol nagih in bosih, ušivih in podivjanih razcapancev in raztrgancev; ali pa vseh takih socialnih izrodkov vsaj na ulici ni videti. Kdo vraga se briga za take ali take številke socialnega skrbstva? Komu naj to danes imponira, ali so vsi mestni reveži zares brezhibno preskrbljei? Saj ne nosijo vidnega napisa: jaz sem mestni revež, zame skrbi mestna občina....

Nam gre za razcapance po ulicah, ki jih priznava tudi A. B. Nam gre preko njegovih številk res za mesto vsaj brez razcapanih revežev! Treba poiskati še drug, še boljši kriterij kot je bil ta v številkah!

Kitajska in njeni prebivalci

Zanimivo predavanje sekcijskega načelnika dr. Štamparja v Mariboru

Maribor, 20. januarja.

Snoči je bilo v Ljudski univerzi izredno zanimivo in poučno predavanje, ki ga je imel bivši sekcijski načelnik pri ministrstvu za narodno zdravje v Beogradu dr. Andrej Štampar. Za to predavanje je bilo v krogih mariborskega izobraženstva izredno živahno zanimanje, tako da je bila dvorana nabito polna hvaležnih poslušalcev. Skoro polnoštevilno so bili zbrani predavateljevi mariborski stanovski tovariši zdravniki, saj je predavatelj znan kot eden naših najodličnejših organizatorjev zdravstvene službe in higiene, kar je v svojih uvodnih pozdravnih besedah omenjal predsednik Ljudske univerze v Mariboru inž. Kukovec.

Dr. Štampar je uvodoma omenil, da je bil po Društvu narodov delegiran, da sodeluje pri organizaciji zdravstvene službe na Kitajskem. To nalogo je rad prevzel, četudi je bila združena z velikimi napori. Tri leta je pomagal pri tej organizaciji in dajal nankinški vladi nasvete glede pobijanja raznih bolezni in organiziranja higienske službe. Prepotoval je z letalom, avtomobili, velblodi, drugimi prometnimi sredstvi in tudi peš 18 upravnih edinic od 23, kolikor jih šteje sodobna Kitajska pred pričetkom japonsko kitajske vojne.

Njegova izvajanja so spremljale številne zanimive slike iz Kitajske ter življenja Kitajcev. Na podlagi teh slik je predočil poslušalcem pokrajino, promet, običaje in nošo Kitajcev. Na Kitajskem je bilo do danes nemogoče točno ljudsko štetje od hiše do hiše, od vasi do vasi. Strokovnjaki cenijo, da šteje danes kitajski narod 400 milijonov duš. Pretežno pripada malokmetijskemu stanu, saj ima 50 odstotkov Kitajcev komaj poldrugi oral zemlje, ki jo obdeluje z vzorno pridnostjo, tako da doseže kitajski kmetovalec ponekod celo tri žetve. V južnih predelih države pa je celo 80 odstotkov malokmetijskih gospodarstev v označenem obsegu. In še od tega morajo precej odrajtovati veleposestnikom. Agrarna kriza je široko zevajoča rana Kitajske, ki je še ni bilo mogoče do danes zaceliti. Kitajska zgodovina pozna številne primere agrarnih uporov, ki so bili združeni s političnimi prevrati.

Kitajski narod je izredno skromen in gostoljuben. To, kar pišejo listi o roparjih, ne odgovarja resnici, ali pa so te vesti zelo pretirane. Neštete prirodne katastrofe sprejema kitajski narod z neverjetnim mirom in fatalizmom. Zlasti veliko trpe Kitajci radi neštetih poplav, ki zahtevajo nemalokrat na milijone žrtev. Kitajski narod se v množicah umika pred katastrofo in se zopet vrača po odplavljeni vodi na svoja domovališča, kjer se potem z neverjetno energijo loti ponovnega obdelovanja zemlje. Kitajci so zlasti veliki mojstri v gradnji ter urejanju vodobrambnih naprav. V tem imajo dragocene izkušnje, ki slonijo na tradiciji.

V zadnjih letih pa je vzniklo v Kitajski novo življenje. Pričela se je širokopotezna modernizacija stavb in zlasti cest. Vse pomembnejše pokrajine so danes med seboj zvezane z lepimi, širokimi cestami, po katerih lahko vozijo avtomobili. Sredi tega velikega dela pa so izbruhnile sovražnosti z Japonsko.

Predavatelj je ob zaključku prvega dela svojega predavanja napovedal, da bo v svojem drugem predavanju skušal prikazati prava ozadja sedanjega japonsko-kitajskega konflikta, ki sega globoko v življenje in usodo Daljnega vzhoda in vsega sveta. Predavatelj je bil za svoja pregnantna izvajanja deležen toplega, navdušenega pritrjevanja navzočega občinstva.

V gnoju skrito tihotapsko blago

Uspeh preiskave pri posestnici Josipini Štandekerjevi na Pobrežju

Maribor, 20. januarja

Tihotapstvo je značilen pojav življenja ob naši meji. Precej ljudi od tega živi. Četudi so imeli neumorno čuječi finančni organi že krasne uspehe na področju zasledovanja in razkrinkavanja tihotapcev, se tihotapstvo vendarle pojavlja vedno znova v raznih oblikah, saj se sproti snujejo in zbirajo razne skupine, ki nadaljujejo tihotapski posel, ki so ga stari razkrinkani grešniki morali že opustiti.

Številne tihotapske afere v zadnjih letih kažejo, da je Maribor s svojo okolico pripravno torišče, kjer se kopičijo tihotapske zaloge, ki se potem v etapah spravljajo naprej v notranjost države, zlasti v Zagreb, kjer izročajo posredovalci tihotapsko blago dotičniku, ki ga je želeli imeti. Iz Zagreba se potem pričenja velika trgovina z vtihotapljenimi predmeti na vse strani.

Mariborski finančni organi so se že nekajkrat uspešno postavili s svojo iznajdljivostjo in vztrajnostjo. V zadnjem času so prispela poročila, ki so nesporno pokazala, da je na Pobrežju v akciji nova tihotapska skupina, ki zbira novo zalogo tihotapskega blaga. Radi tega je vodstvo mariborske finančne kontrole odredilo energično preiskavo. Glavna pozornost se je osredotočila na hišo v Nasipni ulici 84 na Pobrežju, kjer stanuje posestnica Josipina Štandekerjeva, ki je bila osumljena, da se peča s tihotapstvom in da je v stalnih stikih s tihotapci.

Kontrolni organi so njeno stanovanje temeljito preiskali. Uspeha pa ni bilo. Opazovanja in poizvedbe pa so prepričevalno govorile za to, da je omenjena hiša vendarle shajališče tihotapcev, ki prinašajo semkaj tihotapske predmete. Radi tega so hišo Štandekerjeve vso noč stražili, zjutraj pa so hišo ponovno preiskali.

Vse zaman. Ko pa so šli v hlev in pričeli razkopavati gnoj, je prišla na dan precejšnja množina vtihotapljenega blaga. Nato je vodila sled na dvorišče. Pod potjo je bil zakopan pravi zaklad najrazličnejših tihotapskih predmetov. Našli so 133 vžigalnikov, 30 paketov igralnih kart, 4 kg saharina, 3 kg kresilnih kamenčkov in še druge predmete. Vse to tihotapsko blago je bilo skrbno zavito v gumijasto prevleko, da ne bi vlaga škodovala.

Josipina Štandekerjeva pa je tudi po uspešni preiskavi tajila vsako krivdo. Dejala je, da ne ve, kako je prišlo to tihotapsko blago v hlev oziroma na dvorišče, kjer je bilo naravnost računirano skrito in zakopano.

Uspešna preiskava kontrolnih organov je zbudila na Pobrežju pozornost, med prizadetimi tihotapci pa pravo paniko. Sledile so številne aretacije in se preiskava energično nadaljuje, da pridejo pravici v roke vsi krivci.

Trošarinska kazen bo precej občutna. Računati je, da bo znašala okoli 150.000 dinarjev.

Mariborsko gledališče

Sobota, 21. januarja, ob 20. uri: »Kralj na Betajnovi«. Znižane cene. Delavska predstava.

Nedelja, 22. januarja, ob 15. uri: »Boccaccio«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Pokojnik«. Znižane cene. Zadnjič

★

»Automelody« v glavnih vlogah. V vodilni vlogi te zelo romantično zapletene dramske reportaže nastopi Vl. Skrbinšek, vlogo njegovega tovariša Kanta je prevzel Nakrst, kot glavna junakinja, milijonarjeva hčerka Ethel, se predstavi Majda Skrbinškova, v vlogi Mie pa nastopi Starčeva.

Konzumi alkoholnih pijač v Mariboru

od l. 1937 zopet naraščajo — Lani so jih popili Mariborčani in okoličani za 35 milijonov

Maribor, 20. januarja

Znano je, da ima Maribor dobra vina. Umljivo je, če to žlahtno kapljico pijejo gostje, ki prihajajo v Maribor. Pa tudi ni čudno, če si dobro kapljico privoščijo tudi Mariborčani sami, saj imajo v najbližnji okolici krasne vinograde, valovite gorice, ki kličejo in vabijo. Navdušenje za rujno vince je znano. O tem pa ve mnogo zanimivega tudi statistika, ki pravi, da so se posledice krize čutile tudi v konzumu alkoholnih pijač. Do leta 1937 je ta konzum precej nazadoval. Številke pa kažejo, da konzum alk. pijač od leta 1937 naprej spet narašča, tako da beleži statistika za leto 1938 nov, zanimiv rekord.

V smislu te statistike so popili Mariborčani v preteklem letu 1,460.747 litrov vina in vinskega mošta. Precej veliko, še več pa, če upoštevamo, da je ta konzum za 80.969 litrov večji napram konzumu leta 1937. Piva so popili Mariborčani v preteklem letu 558.655 litrov napram 484.387 v letu 1937. Pravcati rekord pa so postavili Mariborčani glede konzuma žganja, raznih likerjev in konjaka, katerih so popili v preteklem letu skupno za 69.136 litrov, dočim je znašal konzum leta 1937 »le« 44.393 litrov.

To so številke, ki se nanašajo le na mesto Maribor. Mariborčani pa niso sami, ki radi popijejo malo dobre kapljice. Tudi okoličani si ga od časa do časa radi privoščijo. Statistika preteklega leta kaže za okoliš, ki obsega občine Pobrežje, Radvanje, Hoče, Limbuš, Kamnica, Rošpoh, Krčevina, Sv. Peter in Duplek, da je znašal konzum vina in vinskega mošta v preteklem letu 1,377.210 litrov vina, dočim je znašal v prejšnjem letu (1937) 709.888 litrov. Tudi piva so v mariborski okolici precej použili in sicer 183.862 litrov, žganja, raznih likerjev, ruma in konjaka pa za 22.431 litrov.

Te številke pa dobe poseben pomen, če upoštevamo vrednost ogromnih količin alkohola, ki je v preteklem letu stekel po mariborskih grlih. Če vzamemo povprečno veljavne dnevne cene, dobimo vsoto 35 milijonov dinarjev, ki so jih izdali v preteklem letu Mariborčani in okoličani, da si utešijo svojo žejo.

Seveda so imele lep dobiček od tega obilnega konzuma tudi nekatere mariborske okoliške občine, katerih gostinske in izletne postojanke Mariborčani zlasti spomladi in jeseni prav radi posečajo. Dejanski konzum alkoholnih pijač pa je nedvomno še večji, saj imamo v Mariboru nešteto soobčanov, ki so znani vinogradniki in ki lasten pridelek tudi zelo obrajtajo.

Občinski in narodni domovi na mejo!

Če hočemo uspešno v boj proti revščini na meji, iztrebimo prej vsaj kričečo revščino med nami samimi

Maribor, 20. januarja

»Postavljajmo nove mejnike
gradimo nove utrdbe,
da trdni na svoji zemlji
očuvamo Jugoslavijo!«

Pred 20 leti sovrej smo se solzili in rotili, ker so nam drugi odkazali in postavili mejnike, med katerimi smo vstopili v našo novo domovino.

Po tej težki amputaciji je čas vsaj na videz) zacelil krvavečo rano. Kot že pregodni tički iz gnezda, smo izleteli iz varnega zavetja svojih tako rekoč s srčno krvjo narodu zgrajenih narodnih domov ter pridno skrbeli, da ima že vsak stranker svojo »narodno« gostilno. Kot veliki rodoljubi smo si ustanovili tudi številna društva, pod katerih blestečo firmo »branimo mejo«, zlasti v učenih časopisnih razpravah, kjer »rešujemo obmejne probleme«...

Dejansko pa je vsa stvar z našo mejo taka, da ko gre za nakup točasno najbolj ogrožene postojanke tik ob državni meji, vsi vkup ne spravimo niti 40.000 din in da smo medtem izgubili dobro tretjino slovenske obmejne posesti, nasprotno pa za najmanj 50 odstotkov povišali število podeželskega proletariata.

Pa še bolj »narodno obrambni« smo bili v teh 20 letih. Umaknili smo se namreč in kar molče prepustili celo tisto ozemlje tistim, s katerimi smo se za vsak pedenj te svete zemlje že pred vojno levje borili in za katero smo še ob prevratu prelivali svojo kri, oziroma so jo namesto nas in za nas prelivali naši bratje kot Maistrovi borci.

Stroj za narodno obrambno delo torej je tu, ampak je temeljito — pokvarjen. Zato ga je treba tudi temeljito popraviti. Zarišimo zaenkrat v glavnem le smernice popravila.

Predvsem: imejmo odslej bolj kot doslej vsi v mislih vso našo mejo! *Vsi pa na delo tja, kjer je potreba trenutno največja! Smatrajmo se brez izjeme vsi za eno družino. Iščimo, ustvarjajmo si delo drug za drugega!* Če hočemo uspešno v *boj proti revščini na meji, iztrebimo najprej vsaj kričečo revščino med nami samimi!*

To naj bo le en odlomek vodilnih misli k zasnovi našega novega obmejnega dela. Zgodovina se ponavlja! Tudi mi se vračamo v dobo graden narodnih domov. K temu nas silijo razmere in opominja nas skrb za bodočnost našega naroda. Čas za to delo zlasti ob naši južni in severni meji nam je ugoden. Stojimo pred proslavo 70-letnice spočetja in nadaljnjo častitljivo obletnico stvoritve prvega narodnega doma v Ljubljani in 40 letnice obstoja narodnega doma v Mariboru, kateri proslavi lahko združimo še z drugimi, za nas važnimi zgodovinskimi spomini.

Vračamo se nazaj k jedru, le oblika bo danes seveda drugačna. Predvsem: novi narodni domovi spadajo danes prav na mejo.

Na mejo pa spadajo tudi občinski domovi. Ali na; bodo občinski domovi še nujnejši kot narodni domovi, ali naj bosta občinski dom in narodni dom eno in isto ali vsak zase, to so vprašanja, o katerih naj razmišlja tudi naša širša javnost. Pot ji hočemo pokazati v posebni razpravi. Že na tem mestu pripomnimo, da se zamisel o občinskih domovih na neki zelo važni severni obmejni postojanki že uresničuje. In sicer — čeprav na kmetih — tudi s socialnim ozirom na preskrbo občinskih revežev.

Tam, kjer je meja hribovita, spada v to zamisel tudi vprašanje planinskih domov ali gostišč. Na severnem obmejnem ozemlju so gotove točke, kjer bi planinski dom služil tudi kot narodni dom. Najbrž bo isto veljalo tudi za južno mejo. Vsekakor zahteva tudi to vprašanje svoje posebno razmišljanje. Imamo na razpolago »šolo« bogatih in grenkih izkušenj naših prvih graditeljev narodnih domov. Učimo se od njih!

Jubilejno leto vseh narodnih domov ob južni in severni meji naj nas najde kot postavitelje novih mejnikov in kot graditelje ob vsej meji nepretrgoma sklenjenih *živih narodnih utrdb!*

Mariborske in okoliške novice

— **Čiščenje hodnikov pozimi.** Po § 75 naredbe bana dravske banovine o zaščiti javnih cest in varnosti prometa ter o miru in snagi na njih z dne 14. VI. 1933 št. 307/48 je dolžan lastnik, oskrbnik, hišnik ali najemnik hiše, stavbišča ali drugih zemljišč ob cesti, kadarkoli zapade sneg, skidati istega s hodnika ali pešpoti ob vsej dolžini posestva. Če radi snega drsi ali če se napravi poledica, se mora hodnik posuti takoj s peskom, pepelom ali žaganjem. Kadar zapade sneg ali se napravi ponoči poledica, se mora dovršiti snaženje in posipanje vsaj do 7. ure zjutraj. Pri neprestanem sneženju se mora hodnik ali pešpot označiti večkrat na dan in tako posipati, da ni nevarnosti za pešce. Sneg in led se ne smeta odmetavati v odtočne jarke ceste, tik ob robnike in na rešetke odtočnih kanalov. Z dvorišč spravljen sneg ali led se ne sme odkladati na cesto, temveč ga je treba izvoziti v reko Dravo na posebej za to določenih prostorih. Sneg, ki sam zdrči ali se pomeče s strehe, morajo hišni posestniki ali druge odgovorne osebe nemudoma na svoje stroške zvoziti s ceste. Ob južnem vremenu in vobče, kadar se sneg in led tajata, je treba hodnike in pešpoti po potrebi večkrat na dan očistiti luž in blata. V primeru, da se gornja določila ne bi upoštevala, bodisi da je delo opuščeno ali nemarno opravljeno, bo potrebno delo izvršila mestna občina mariborska na stroške odgovorne osebe.

— **Obsojen.** Kakor smo že včeraj obširno poročali, je bila pred mariborskim malim kazenskim senatom razprava proti 31-letnemu čevljarskemu pomočniku Josipu Topolčniku, ki je, kakor znano, dne 9. decembra 1938 v Radvanju do smrti zabodel čevljarja Franca Šumandla. Topolčnik se je pri razpravi zagovarjal s silobranom. Obsojen je bil na 3 leta strogega zapora ter na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo 3 let. Senatu je predsedoval s. o. s. dr. Černe, prisednika sta bila s. o. s. Lenart in dr. Mihelič. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Hojnik.

— **Avtobusna proga Študenci** se radi slabe Ruške ceste preloži z dovoljenjem banske uprave tako, da vozi avtobus z Gl. trga čez Kralja Petra trg, po Valvazorjevi, Smoletovi, Tvorniški in Krehovi ulici ter naprej po stari progi. Postajališča so sledeča: Kr. Petra trg — Ruška cesta, Frankopanova - Valvazorjeva, Rajčeva - tovorno skladišče, kolodvor-Studenci, Cankarjeva - delavnica. Postaje na ostalem delu proge do konca Studencev ostanejo kakor dozdaj.

— **Dvojni jubilej** bo obhajal jutri v krogu svoje družine poštar Franc Emeršič. Obhaja 60 letnico svojega življenja in 35 letnico zveste ter neprekinjene službe pri pošti. Jubilant je vkljub svojim letom še mladeniško čil. Trdi, da ga je naporna poštarska služba celo utrdila. Še mnogo let srečnega življenja!

— **Usoda inženjerja A. Ljubca pojasnjena.** V včerajšnji številki smo poročali o skrivnostnem poslovilnem pismu brezposelnega inženjerja A. Ljubca iz Ribniškega sela 1. Včeraj popoldne pa se je njegova usoda že pojasnila. V betnavskem gozdu so našli obešenca. Po legitimaciji in dokumentih, ki so jih našli pri njem, je soditi, da gre za pogrešanega Antona Ljubca, ki je v stiski življenja šel v prostovoljno smrt.

— **Mariborski svinjski sejem** 20. t. m. Pripeljanih je bilo 179 svinj. Povprečne cene so bile: 5 do 6 tednov stare 80 do 100 din, 7 do 9 tednov 110 do 130, 3 do 4 mesece 280 do 340, 5 do 7 mesecev 350 do 450, 8 do 10 mesecev 490 do 550, leto dni stare 780 do 1010. Mesne cene so bile: 6.50 do 9, oziroma 9 do 11.50. Prodan je bil 101 komad.

— **Drobne novice.** Na ledu je padel 35-letni brusač Ivan Valentan iz Spodnje Dobrave pri Hočah in si zlomil desnico. Zdravi se v bolnici. — Po ocetni kislini je segla v trenutku obupa 27 letna Roza Kranjc. Reševalci so jo prepeljali v bolnico, kjer so ji rešili življenje. Trmoglava kolesarka se je pojavila na Glavnem trgu in ni hotela uvaževati stražnikovih navodil. Ker je precej vehementno nastopila proti stražniku, jo čaka še občutna kazen. — Drobec železa je poškodoval desno oko 27 letnemu ključavničarju Leopoldu Ratajcu iz Slomškove ulice 11 v Studencih. Zdravniki v bolnici so mu rešili vid. — Mizarskemu mojstru Ivanu Irščiču so odpeljali izpred neke gostilne v Vetrinjski ulici kolo znamke »Dürkop«, vrednio 1200 din. — 3 letna Jera Pahernik je padla na domačem dvorišču in si pri tem zlomila desno nogo. Prepeljali so jo v bolnico. — Monterju Francu Oreliču je izginil iz avtomobila črn plašč. Policija poizveduje za tatom. — Huda pasja mrcina je volčjak, ki je napadel na Koroški cesti tkalca Antona Vrbančiča iz Kamnice št. 121 in ga nevarno obgrizel po desni nogi, tako da se je moral Vrbančič zateči k najbližjemu zdravniku. — Na Grajskem trgu je nastal razburljiv incident, ko se je radi očitka »švaba« pričelo bunkanje na levo in desno. Beograjski kipar Vinko Brčić je udaril trgovca L. po glavi, mu poškodoval oko in strl očala. Zadeva se bo končala najbrže pred sodiščem. Ves krvav je prispel na orožniško postajo na Teznem J. Punčuh, ki ga je napadel Franc Glaser iz Studencev, ker je osumil Punčuha, da ga je izdal avstrijski oblasti radi nekih tihotapskih poslov. — Sumljiva debelost je izdala neko Micko L., ki jo je srečal stražnik na Vojašniškem trgu. Ko si jo je natančneje ogledal, je ugotovil, da skriva telečjo kožo, ki jo je trgovec Vošinek spoznal za svojo last. Sedaj iščejo tatu.

— **Komunalna politika.** V četrtek 26. t. m. bo v mestni posvetovalnici s pričetkom ob 18. uri prva seja mestnega sveta mariborske mestne občine. Dnevni red: Poročilo predsednika mestne občine, mestno disciplinsko sodišče prve stopnje, določitev članov za leto 1939, volitev gradbenega odbora za leto 1939. Poročilo finančnega odseka: proračun mestne občine za leto 1939/40 ter oprostitev stanovanjskih prostorov v novih zgradbah kanalščine in vodarine.

— **Iz policijske službe.** Pri tukajšnjem predstojništvu mestne policije so bili upokojeni: nadzornik policije g. Saksida ter stražnika S. Kamušič in M. Hlad.

— **Zdravniška vest.** Za asistenta 6. položajne skupine je napredoval v mariborski splošni bolnici sekundarij dr. Marjan Rozman.

— **Na ribjem trgu** so prodali včeraj 35 kg majhnih sardelic po 10, 48 kg sardonov po 12, 3 kg barbonov po 28 din, 15 kg molov po 20 din, 3 kg kalamajev po 24 din, 18 kg palamid po 16 din, 15 kg ciplov po 18 din.

— **Mrtvaški zvon.** V Mlinski ulici 11 je umrla delavčeva žena Antonija Sonnenwald. Žalujočim naše iskreno sožalje!

— **Predstojništvo mestne policije v Mariboru** sporoča, da bo redni letni pregled vseh motornih vozil iz Maribora po zato določeni komisiji, dne 25. in 26. januarja 1939 ob 15. na dvorišču mestnega avtobusnega podjetja v Plinarniški ulici v Mariboru. Vsi lastniki motornih vozil iz Maribora se pozivajo, da pripravijo v določenem času in kraju vsa svoja motorna vozila radi pregleda. Vsak lastnik motornega vozila ima prinesti s seboj: prometno knjižico z državnim kolkom 100 din za potrdilo v prometni knjižici. Takso za komisijski pregled v znesku din 54 za vsak avtomobil, odnosno din 27 za vsako motorno kolo. Vozila morajo biti v očiščenem stanju in uporabna za vožnjo. Pregledi se bodo vršili z vso strogostjo, zlasti se bo polagala pažnja na stanje šasije, peres, vzvodov, zavor, kretala, žarometov, hup itd. Ako bi se lastniki motornih vozil iz utemeljenih razlogov ne mogli udeležiti pregleda, naj se pravočasno opravičijo, sicer ne bodo smeli voziti z nepregledanimi vozili.

— **Šahovske novice.** Jutri v nedeljo bo odigrano drugo kolo za prvenstvo Slovenske šahovske zveze. Svoje moči bodo pomerili ob 9. v Centralu Mariborski šahovski klub in Železničar, ob 14. pa UJN-ŽB in Železničar II.

— **Zgorela** je domačija posestnika Josipa Benka v Rogoznici. Škoda znaša nad 35.000 din.

— **Desno nogo si je zlomil,** ko je padel na parketu, 43 letni Jože Gerbič, lastnik menjalnice na Aleksandrovi cesti.

— **Neverjetna lahkomiselnost.** H kmetici Antoniji Frasovi v Orehovi vasi je prišla neka ciganka, ki je dejala, da zna čitati usodo iz njenih rok. Ko si je ogledala roke Frasove, je dejala, da je hiša začarana po krivdi zlobnih sorodnikov. Zahtevala je 500 din, češ da bo pregnala zlo usodo. Frasova, ki je bila sama revna, si je izposodila 500 din. Ciganka je nato zahtevala še dve jajci, ki jih je razbila na tleh, na katerih je obležal kamen. Pripomnila je: Zdaj ko se je pojavil kamen, ti lahko pomagam, sicer ti ne bi mogla. Potem je zahtevala še dve črni sveči, ki je morala zanje plačati Frasova 100 din, a naposled si je izposodila še 200 din. Ko ji je Frasova izročila še ta denar, je ciganka odšla, češ da pride drugi dan ob pol 11 zopet in jo bo rešila zle usode. Seveda o nji ni bilo več ne duha ne sluha. Frasova je šele zdaj spoznala, da je nasedla in je sleparijo prijavila orožnikom.

Mariborska beležnica

Dežurni lekarni: Minařikova na Glavnem trgu in Remsova na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste.

Iz Ljutomera

— **Mura je zopet plovna.** Radi hude zime preteklih tednov je bil radi debele ledene plošče, ki je pokrivala strugo, plovni promet preko Mure nemogoč. Tako se je mogel ves promet s Prekmurjem vršiti le čez mostove v Verženju, Radgoni in Murskem Središču. Šele te dni, ko je izginila po južnem vremenu ogromna ledena plošča, se je začel promet preko Mure tudi z brodovi, dočim se je vršil do južnega vremena v krajih, kjer ni mosta, neovirano po ledu.

— **Valilna jajca štajerskih kokoši.** Tudi letos morejo interesenti naročiti valilna jajca štajerskih kokoši. Naročila sprejemajo kmetijske organizacije, občine in šolska vodstva, do konca tega meseca. Istočasno z naročili je treba poslati tudi denar za jajca, ki so radi subvencije banske uprave in sreskega kmetijskega odbora po 50 par.

— **Naša meščanska šola.** Naša meščanska šola, ki je pred leti obhajala 10-letnico, si je pridobila sloves dobre podeželske meščanske šole ter je dala že lepo število absolventov, ki zavzemajo danes v javnem življenju že lepa mesta. Vsa leta pa je bilo tu tudi dovolj učiteljskih moči, kar smo ob koncu leta spoznali pri dobrih uspehih učencev. Kako pa je letos? Kljub pomanjkanju učnih moči je bila letos v začetku šolskega leta s šole premeščena še ena učna moč tako, da morajo danes ostale učne moči opravljati isto delo s prekomernim številom ur, poleg tega pa ima prvi razred le vsak drugi dan pouk. Na vprašanje, kaj se bodo učenci naučili, je odgovor lahek. Čudimo se, da se posveča ravno ljutomerski meščanski šoli tako malo pozornosti.